

Biblioteca Națională a
Republicii Moldova

REGULAMENT DE GESTIONARE A FONDULUI
DOCUMENTAR AL BIBLIOTECII NAȚIONALE A
REPUBLICII MOLDOVA

33 pagini

2/6/2020

Discutat la ședința
Consiliului științific
din _____ 2020

"Aprob"
Director general al
Bibliotecii Naționale
a Republicii Moldova
Elena Pintilei
"07" *Ob* _____ 2020

Instrucțiunea privind evaluarea publicațiilor fără preț stabilit, intrate în Biblioteca Națională a Republicii Moldova

Prezentul document este proprietatea BNRM. Reproducerea integrală sau parțială a acestuia
este permisă numai cu acordul scris al BNRM

 Biblioteca Națională a Republicii Moldova	Instrucțiune metodologică	ISO 9001
	Instrucțiunea privind evaluarea publicațiilor fără preț stabilit, intrate în Biblioteca Națională a Republicii Moldova	Pag. 2 / 12

Cuprins

Numărul componentei	Denumirea componenteii din cadrul instrucțiunii metodologice	Pagina
1	Lista responsabililor de elaborarea, verificarea și aprobarea ediției sau, după caz, a reviziei în cadrul ediției instrucțiunii metodologice	3
2	Situația edițiilor și a reviziilor în cadrul edițiilor instrucțiunii metodologice	3
3	Conținutul instrucțiunii metodologice	4
3.1	Scopul instrucțiunii	4
3.2	Valoarea aplicativă	4
3.3	Domeniul de aplicare	4
3.4	Documente de referință	4
3.5	Dispoziții generale	5
3.6	Criterii de evaluare a publicațiilor fără preț și modalitatea de aplicare a lor	5
3.6.1.	Evaluarea publicațiilor fără preț, editate în Republica Moldova	5
3.6.2.	Evaluarea publicațiilor fără preț editate în România	6
3.6.3.	Evaluarea publicațiilor străine fără preț	7
3.6.4.	Evaluarea documentelor patrimoniale (românești /naționale și străine) fără preț	8
	Criterii generale	8
	Criterii specifice	9
3.6.5.	Evaluarea publicațiilor în raport cu limitele minime și maxime ale prețurilor stabilite	11
3.7.	Dispoziții finale	11
4.	Lista de distribuire a instrucțiunii metodologice	12

 Biblioteca Națională a Republicii Moldova	Instrucțiune metodologică		ISO 9001
	Instrucțiunea privind evaluarea publicațiilor fără preț stabilit, intrate în Biblioteca Națională a Republicii Moldova		

1. Lista responsabililor de elaborarea, verificarea și aprobarea ediției sau, după caz, a reviziei în cadrul ediției instrucțiunii metodologice

Nr. crt.	Elemente privind responsabilii/ Operațiunea	Numele și prenumele	Funcția	Data	Semnătura
1.	Elaborat	A. Tostogan	Director adjunct	2015	
2.	Elaborat	E. Sănduță	Custode	2015	
3.	Modificat	A. Tostogan	Director adjunct	28.01.2020	
4.	Aprobat	Elena Pintilei	Director General		

2. Situația edițiilor și a reviziilor în cadrul edițiilor instrucțiunii metodologice

Revizia	Data	Componenta revizuită	Modalitatea reviziei		
			Modificat	Adăugat	Suprimat
Întâi	28.01.2020	a) Cadrul legislativ, normativ; b) Lista de distribuire;	+	+	

 Biblioteca Națională a Republicii Moldova	Instrucțiune metodologică	ISO 9001 Pag. 4 / 12
	Instrucțiunea privind evaluarea publicațiilor fără preț stabilit, intrate în Biblioteca Națională a Republicii Moldova	

3. Conținutul instrucțiunii metodologice

3.1 Scopul instrucțiunii

Prezenta instrucțiune determină criteriile de evaluare și modalitatea de aplicare a lor în procesul de identificare a valorii de intrare în gestiunea bibliotecii a publicațiilor fără preț stabilit.

3.2 Valoarea aplicativă

3.2.1 Instrucțiunea dată este aplicată pentru organizarea lucrului în vederea introducerii publicațiilor în evidențele bibliotecii este necesară întocmirea actelor de primire și de stabilire a prețului de către comisia de evaluare a publicațiilor primite în bibliotecă fără acte însoțitoare.

3.2.2 Dispozițiile prezentei instrucțiuni sunt obligatorii pentru executare de către colaboratorii secției Dezvoltarea și evidența colecțiilor din cadrul BNRM.

3.2.3 Prezenta instrucțiune face parte din documentele care asigură funcționalitatea Sistemului de management al calității.

3.3 Domeniul de aplicare

Prezenta Instrucțiune metodologică se aplică în Biblioteca Națională a Republicii Moldova, în special, în secția Dezvoltarea și evidența colecțiilor.

3.4 Documente de referință

3.4.1 Acte legislative

- Legea contabilității (Nr. 113 din 27.04.2007);
- Legea Republicii Moldova cu privire la biblioteci (Nr.160 din 20.07.2017).
- Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181 din 25.07.2014.

3.4.2 Acte normative

- Regulamentul de gestionare a resurselor informaționale
- Instrucțiune cu privire la evidența contabilă în instituțiile publice. Organizarea evidenței contabile (aprobată prin ordinul Ministerului Finanțelor Nr. 93 din 19.07.2010);

3.4.3 Standarde în vigoare:

- Standardul Internațional ISO 9001:2000. Sisteme de management al calității. Cerințe. Bruxelles, 2000.
- Standardul național SM SR ISO 9230:2005 "Informare și documentare. Determinarea indicilor de preț pentru cărțile și publicațiile seriale, achiziționate de biblioteci".

 Biblioteca Națională a Republicii Moldova	Instrucțiune metodologică	
	Instrucțiunea privind evaluarea publicațiilor fără preț stabilit, intrate în Biblioteca Națională a Republicii Moldova	ISO 9001
		Pag. 5 / 11

3.5 Dispoziții generale

3.5.1. Evaluarea documentelor fără preț constituie procesul de estimare în bani a valorii publicațiilor primite în Biblioteca Națională fără/sau cu act însoțitor al căror preț nu este fixat în act și/sau pe document, ori este stabilit în altă monedă decât cea națională.

3.5.2. Evaluarea documentelor fără preț intrate în BNRM, se efectuează în conformitate cu cerințele stipulate în Regulamentul de gestionare a resurselor informaționale, standardul național SM SR ISO 9230:2005 "Informare și documentare. Determinarea indicilor de preț pentru cărțile și publicațiile seriale, achiziționate de biblioteci" și instrucțiunea prezentă, având în vedere, de asemenea, și practica unor biblioteci naționale în acest domeniu.

3.5.3. Evaluarea documentelor fără preț stabilit asigură un caracter unitar întregului sistem de evidență și de inventariere a publicațiilor, primite în colecțiile Bibliotecii.

3.5.4. Procesul de evaluare a prețurilor documentelor nu este o simplă operație "mecanică", el impune un spirit de observație dezvoltat și o mare responsabilitate și competențe profesionale ale lucrătorilor din secția *Dezvoltarea și evidența colecțiilor* sau a altor specialiști – membri ai Comisiei de evaluare a publicațiilor intrate în Bibliotecă fără acte însoțitoare care au ca sarcină stabilirea prețului / exemplar în conformitate cu criteriile de evaluare stabilite

3.6. Criterii de evaluare a publicațiilor fără preț și modalitatea de aplicare a lor

3.6.1. Evaluarea publicațiilor fără preț, editate în Republica Moldova

3.6.1.1. Elementele care se au în vedere la stabilirea prețului la documentele editate pe teritoriul Republicii Moldova sunt:

a) Data apariției documentelor – după anul 1960;

NOTĂ: Deși se ține cont de această limită cronologică, prețul se poate stabili în funcție de piața de desfacere a producției naționale de tipar la momentul intrării documentelor.

b) Valoarea informațională și documentară a publicației;

c) Volumul (numărul de pagini) a documentelor;

În conformitate cu practica stabilită în bibliotecă tariful pe pagină constituie 0,25 lei, care poate varia în dependență de fluctuația prețurilor pe piața serviciilor de reproducere (xeroxare).

d) Compararea cu alte publicații naționale cu preț fixat, din aceeași categorie;

e) Stabilirea prețului mediu pentru categorii aparte de documente.

Acest criteriu se înscrie în instrumentariul de lucru prevăzut în cadrul metodologiei de măsurare și evaluare a indicatorilor de performanță în vederea calculării cheltuielilor de achiziționare a publicațiilor și de elaborare a

 Biblioteca Națională a Republicii Moldova	Instrucțiune metodologică	ISO 9001
	Instrucțiunea privind evaluarea publicațiilor fără preț stabilit, intrate în Biblioteca Națională a Republicii Moldova	Pag. 6 / 11

indicilor de prețuri. Astfel, în practica bibliotecilor s-au stabilit prețuri medii la următoarele categorii de documente:

- 25 lei – pentru un exemplar de rezumat al tezei de doctorat;
- 150 lei – pentru un exemplar de teză de doctorat;
- 60 lei – pentru un exemplar de publicație națională, editată pe suport electronic (CD, DVD etc.);
- 100 lei – pentru un exemplar de publicație străină, editată pe suport electronic.

- f) Elementele caracteristice – de formă și fond – ale publicațiilor naționale:
- tipul documentului;
 - datele editoriale (autor, prefațator, ilustrator; prezența autografelor, dedicațiilor, ilustrațiilor etc.);
 - valoarea bibliofilă;
 - destinația publicației;
 - conținutul documentului și relevanța pentru îmbogățirea colecțiilor bibliotecii;
 - gradul de noutate a informației cuprinse în publicație;
 - existentul în colecțiile bibliotecii;
 - datele editoriale (editură/ tipografie, numărul de exemplare și edițiile apărute/ reeditate, inclusiv publicațiile în continuare (în mai multe volume), ISBN, ISSN); suportul material al publicației (particularitățile copertei, legăturii hârtiei etc.);
 - noutatea informației și a tipului de suport material pe care sunt editate;
 - gradul estimat de circulație al publicației;
 - gradul de estimare a prețului pe piață.

3.6.1.2. Procesul de evaluare a publicațiilor presupune, de asemenea, colectarea prețurilor prin consultarea nemijlocită a bibliografiei naționale, iar în lipsa acestor date în publicațiile respective este necesară prospectarea pieței editoriale și a celei de desfacere a cărților.

3.6.2. Evaluarea publicațiilor fără preț editate în România

3.6.2.1. La calcularea prețului pentru documentele editate în România se ține cont de aceleași criterii de evaluare, menționate mai sus în punctul 3.7.1., cu excepția criteriului privind stabilirea prețului mediu pentru categorii aparte de documente, iar criteriul "data apariție" se aplică la evaluarea publicațiilor românești editate după anul 1950.

3.6.2.2. În cazul când prețul la publicațiile românești nu poate fi stabilit prin alte modalități de lucru, cum ar fi identificarea prețului după surse bibliografice, cataloage, planuri editoriale și informații comerciale ale distribuitorilor (furnizorilor de carte) se poate recurge la evaluarea publicațiilor în baza tarifelor pe pagină (care nu pot fi definitive), stabilite pentru anumite categorii de documente, după cum urmează:

 Biblioteca Națională a Republicii Moldova	Instrucțiune metodologică	ISO 9001 Pag. 7 / 11
	Instrucțiunea privind evaluarea publicațiilor fără preț stabilit, intrate în Biblioteca Națională a Republicii Moldova	

Nr. crt.	Tip document	Valoare lei/ pagină
1.	Albume de artă, volume cu caracter festiv, omagial, imprimate în condiții deosebite	2-3 lei / pag.
2.	Lucrări cu caracter științific în domenii de strictă specialitate	2 lei / pag..
3.	Cursuri universitare, teze de doctorat, studii monografice	0,50-1,50 lei / pag.
4.	Publicații de interes restrâns, acte normative cu caracter local	0,50 lei / pag.
5.	Materiale în grup	0,25 lei / pag.
6.	Publicații periodice	0,50-1,00 lei / pag.

3.6.3. Evaluarea publicațiilor străine fără preț

3.6.3.1. La evaluarea publicațiilor străine, al căror preț nu este fixat și nu poate fi identificat din actele însoțitoare (borderouri, facturi), bibliografiile naționale și cataloagele editurilor de peste hotare, se aplică, în general, aceleași criterii, care stau și la baza evaluării publicațiilor, editate pe teritoriul Republicii Moldova și România. Referitor la "data apariției" acest criteriu se aplică la estimarea prețului pentru publicațiile străine, editate după anul 1950.

3.6.3.2. În stabilirea tarifelor pe pagină, exprimate în lei, este necesar să se țină cont de cursul la zi al parității oficiale monetare.

În cazul evaluării prețului pe categorii aparte de publicații pot fi stabilite următoarele tarife pe pagină, care pot varia odată cu schimbarea cursului oficial valutar .

 Biblioteca Națională a Republicii Moldova	Instrucțiune metodologică	ISO 9001
	Instrucțiunea privind evaluarea publicațiilor fără preț stabilit, intrate în Biblioteca Națională a Republicii Moldova	
		Pag. 8 / 11

Nr. crt.	Tip document	Valoare lei/ pag
1	Albume de artă, volume cu reproduceri de tip facsimil, etc.	4-8 lei / pag.
2.	Lucrări cu caracter științific, tratate fundamentale editate de instituții sau case editoriale prestigioase	3-4 lei/pag.
3.	Atlase științifice și geografice	4 lei/pag.
4.	Enciclopedii, lexicoane, dicționare cu caracter general sau pe domenii de cunoaștere	1-3 lei/pag.
5.	Manuale, îndrumare cu caracter practic, lucrări la nivelul de popularizare, lucrări tratând probleme de interes local, monografii	1-3 lei/pag.
6.	Literatură beletristică, exclusiv volumele din colecții "de buzunar"	0,80-1,00 lei/pag.
7.	Volume din colecții "de buzunar", inclusiv lucrări de cultură generală, de popularizare etc., apărute în asemenea colecții	0,50 lei /pag.
8.	Materiale în grup	1 leu/pag.
9.	Publicații periodice	1-3 lei/pag.

3.6.4. Evaluarea documentelor patrimoniale (românești /naționale și străine) fără preț

3.6.4.1. În categoria documentelor de patrimoniu ale bibliotecii se înscriu o serie de publicații, care fac obiectul patrimoniului cultural scris național și universal: manuscrise, cărți vechi și rare, ediții bibliofile, ediții de valoare deosebită, documente cartografice, fotografii, publicații seriale etc.

3.6.4.2. Ținând cont de complexitatea situațiilor, care intervin în procesul de intrare în bibliotecă a documentelor respective, pentru facilitarea procesului de evaluare a prețului pot fi aplicate atât criteriile generale, cât și criteriile specifice:

CRITERII GENERALE:

Criteriile generale permit evaluatorilor o privire de ansamblu și, totodată, o orientare spre criteriile specifice și alte instrumente / modalități de lucru (bibliografii, cataloage, planuri editoriale, baze de date etc.)

 Biblioteca Națională a Republicii Moldova	Instrucțiune metodologică	ISO 9001
	Instrucțiunea privind evaluarea publicațiilor fără preț stabilit, intrate în Biblioteca Națională a Republicii Moldova	Pag. 9 / 11

▪ Vechimea

Conform limitelor cronologice stabilite în mod convențional, sunt considerate documente de patrimoniu următoarele tipărituri editate:

a) în Republica Moldova:

- manuscrise și publicații de unicat de până la 1850;
- publicații apărute între anii 1851-1960, care au intrat în istoria literaturii și culturii naționale și universale;
- publicații apărute după 1960, având o prezentare grafică și poligrafică deosebită;
- publicații cu titlul de Depozit legal;
- publicații seriale (periodice, ziare și ediții continue) din țară și de peste hotare până la 1960.

b) în România:

- manuscrise și cărți românești din anii 1508-1830;
- publicațiile românești dinainte de 1947-1950;
- publicații seriale românești din perioada 1790-1950.

c) în străinătate:

- cărți și alte publicații cuprinse între anii 1456 -1800;
- publicații seriale de până la 1800.

▪ Unicitatea

Se aplică îndeosebi la evaluarea manuscriselor în baza rezultatelor consultării surselor bibliografice, cataloagelor cumulative (naționale, străine), bazelor de date.

▪ Frecvența

În rezultatul consultării surselor bibliografice și a cataloagelor cumulative se stabilește numărul exemplarelor din fiecare ediție a unui titlu, care se află în țară sau în străinătate.

▪ Starea de conservare

Se analizează gradul de deteriorare fizico-mecanică chimică sau biologică, luându-se în considerare posibilitatea recondiționării filelor, a restaurării legăturii și a blocului publicației. În acest context, costurile

unor eventuale intervenții de restaurare pot avea o pondere însemnată în stabilirea prețului final al documentului.

CRITERII SPECIFICE

Aplicarea criteriilor specifice, în unele cazuri, poate avea o pondere mai mare în raport cu evaluarea în baza criteriilor generale.

▪ Valoarea istorică și documentară

Se analizează dacă publicația servește la cunoașterea unui fapt istoric de importanță sau semnificație majoră sau a înțelegerii evoluției societății umane.

 Biblioteca Națională a Republicii Moldova	Instrucțiune metodologică	ISO 9001
	Instrucțiunea privind evaluarea publicațiilor fără preț stabilit, intrate în Biblioteca Națională a Republicii Moldova	Pag. 10 / 11

▪ Valoarea memorială

În baza acestui criteriu se analizează dacă documentul a aparținut unei personalități marcante a istoriei, culturii și civilizației naționale și universale ori constituie o mărturie directă și semnificativă privind viața și activitatea acelei personalități.

▪ Autenticitatea

Se aplică pentru determinarea dacă documentul este o operă realizată în mod evident de un autor identificat sau este editat de o tipografie (casă de editură, librărie) precis determinată ca aparținând unei epoci, unui anumit stil de artă tipografică, unei anumite culturi și civilizații.

▪ Autorul și valoarea operei lui, editorul/ tipograful, editura/tipografia

Se analizează notorietatea autorului și valoarea literară, științifică și istorică (după caz) a operei lui, a editorului / editurii, a tipografului / tipografiei, a legătorului, a ilustratorului, care au adus inovații semnificative în evoluția artei tipografice.

▪ Calitatea formală

Se analizează dacă un document constituie o realizare artistică de o expresivitate plastică deosebită sau excepțională, remarcată prin însușirile ce decurg din tehnica de execuție (inclusiv suportul material), din unicitatea sau raritatea concepției grafice;

Particularitățile documentului:

- **Ediție bibliofilă:** ediție princeps, antumă, de lux, omagială, festivă, premiată, ediție realizată de case de editură celebre, ediție apărută în ilegalitate etc.;
- **Suport material:** coperte din metal, lemn, scoarță de copac, fildeș, mătase, piele, papirus, pergament, hârtie cu sau fără filigran, hârtie de fabricație specială (hârtie de lux de Japonia, China, Olanda) etc.;
- **Tehnică tipografică:** curiozități tipografice, dimensiunea literelor, combinarea tipurilor de litere, texte tipărite în diverse alfabeturi sau scrieri, ornamentații (viniete, inițiale ornate, chenare, frontispicii);
- **Tiraj:** limitat, numerotat;
- **Format:** publicații realizate în dimensiuni sau forme neobișnuite: liliput, gigant, formă de inimă, rulou etc.;
- **Material ilustrativ, hărți, planșe:** prezența ilustrațiilor executate de artiști plastici consacrați, într-o formă originală;
- **Raritatea / unicitatea:** criteriul se aplică în baza consultării surselor bibliografice, cataloagelor colective pentru confirmarea existenței unui număr mic de exemplare până la exemplarul unic, a exemplarelor care au supraviețuit unor calamități naturale sau distrugerii impuse de cenzură (de natură politică sau religioasă);
- **Elemente / particularități de circulație:** prezența în documente a ex-librisurilor, a datelor privitor la apartenența lor la colecții (ștampile) sau proprietari de notorietate, însemnări manuscrise, comentarii marginale, autografe și dedicații, care ridică valoarea documentelor în funcție de importanța cultural-istorică a personalității care semnează sau căreia i se face dedicații și de calitatea celui care semnează: autor, coautor, traducător, ilustrator, editor, tipograf, îngrijitor de ediție.

 Biblioteca Națională a Republicii Moldova	Instrucțiune metodologică	ISO 9001
	Instrucțiunea privind evaluarea publicațiilor fără preț stabilit, intrate în Biblioteca Națională a Republicii Moldova	Pag. 11 / 11

- **Importanța documentului pentru profilul fondurilor Bibliotecii:** se stabilește dacă documentul supus evaluării poate completa în mod relevant și adecvat colecțiile existente.

3.6.4.3. În procesul de evaluare a documentelor de patrimoniu, mai ales în unele cazuri problematice, se va cere consultarea unui expert – specialist în practica anticarială.

3.6.5. Evaluarea publicațiilor în raport cu limitele minime și maxime ale prețurilor stabilite

3.6.5.1. În dependență de limitele minime și maxime ale prețurilor pe pagină publicațiile (naționale, străine) editate după anii 1950-1960 pot fi evaluate în felul următor:

Conform tarifului minim pe pagină	Conform tarifului maxim pe pagină
<ul style="list-style-type: none"> - Publicații editate pe suport de hârtie obișnuit de tip ziar; - Cărți de beletristică din colecția "de buzunar"; - Album, cărți cu reproduceri executate grafic în alb-negru; - Lucrări cu destinație de interes local, de popularizare a științelor; - Manuale, cursuri școlare și universitare. 	<ul style="list-style-type: none"> - Publicații, imprimate pe hârtie de calitate superioară și de fabricație specială, cele cu filigrane; - Publicații scoase într-un tiraj limitat, numerotate; - Publicații facsimile; - Tratat științifice, studii monografice; - Lucrări, înzestrate cu un bogat aparat critic; - Publicații de referință, înzestrate cu un bogat material ilustrativ.

3.6.5.2. Pentru estimarea prețului la documentele de patrimoniu în baza criteriului general "vechimea" se acordă cote valorice într-un quantum proporțional cu vechimea determinată, ținând cont, totodată, și de valoarea pe piață (internă și străină) la momentul evaluării. Astfel, se aplică valoarea (limita) maximă pentru începutul perioadei cronologice, luate ca referință, și a valorii (limitei) minime pentru sfârșitul acestei perioade.

3.7. Dispoziții finale

3.7.1. Instrucțiunea dată poate fi actualizată, în caz de necesitate, în baza unor modificări parvenite în documentele legislative și normative cu referire la contravențiile administrative, tarifele serviciilor și alte dispoziții ale ministerului de resort și ale administrației bibliotecii în vederea asigurării securității și integrității documentelor.